

Zpráva z exkurze do lesních MŠ v Berlíně (1)

Lesní školka WALDWICHTEL e.V.

Školka je v provozu denně 8:30 do 13:30 hodin a funguje již 13 let. Je to opravdová "čistě" lesní školka, jejíž zázemí tvoří pouze maringotka, která je využívána jen minimálně. Nemají žádný záchod. Vytápění maringotky je plynovými minikamny, zásobování elektřinou pomocí solárního panelu na střeše. Přibližně do dvou let plánují změnu koncepce vlastního fungování, z důvodů možnosti rozšíření nabídky. (Celodenní provoz, koupě budovy, snížení věku přijímaných dětí na cca dva roky.)

Co jsme pozorovali?

Přišli jsme později, než bylo v plánu. Když jsme dorazili na místo, právě probíhal ranní kroužek od 9.15 hod, který jsme nechtěli narušovat svým vpádem. Veškeré dění jsme pozorovali zpozzdálí. Děti seděly před maringotkou na pařezech uspořádaných do kruhu. Průvodci s dětmi přátelsky komunikovali a ke konci i zpívali – Francouzskou verzi písně "Bratře Kubo". Děti si denně vybírají, kam ten den půjdou pracovat. Navštěvují 15 různých míst.

Později pro nás přišel jeden z průvodců Jan a ocenil, že jsme nevyrušili jejich ranní aktivitu. Také se nám omlouval, že je na internetové mapě špatně uvedená adresa. (Prý již žádali Google o opravu, ale chtějí za to moc peněz.)

Po našem příchodu se celá skupina: 3 průvodci, 11 dětí, (dvě z nich na kole), 2 vozíky s materiálem, a naše skupinka 6-ti hostů, vydala na cestu do přilehlého lesoparku.

Děti cestou krmily divoká prasata v ohradě, granulemi od průvodců.

Po cestě jsme měli možnost pozorovat, jak průvodci velmi citlivě, profesionálně a přirozeně vyřešili 2-3 situace s dětmi se speciálními potřebami. Bylo vidět, že již mají spoustu zkušeností s prací s dětmi.

Když jsme dorazili na vybrané místo, proběhlo čůrání (s asistencí i bez). Došlo přitom k drobné nehodě u jednoho chlapce, který čůral sám. Načůral si do stažených kalhot. Průvodce to vyřešil zcela v klidu nacpáním trika pod spodky. Vezli s sebou pumpovací termosku s teplou vodou a ručníkem na umytí rukou. Ruce si myl ale jen počůraný chlapec. Následná svačinka (jídlo z domova v krabičkách) proběhla v kroužku. Děti byli zvědavé, co jsme zač, a tak průvodci navrhli, že se všichni vzájemně představíme jménem. To se jim líbilo, některé děti se však styděly.

Po svačině se děti rozběhly po okolí. Všechny se držely na dohled, i když odbíhaly daleko. Pracovaly samostatně i s pomocí průvodců. Řezaly větve nožíky s kulatou špičkou, vrtaly minivrtáčkou, řezaly pilkami a také si četly knížky.

Průvodci byli velmi laskaví a shovívaví, i ve chvíli kdy jsme jim s kolegy při řezání dřeva ulomili část nožové pilky. Měli pěkný přístup v situaci, když se něco pokazí. **Věci jsou nahraditelné. Chyba nemá mít za následek, že se člověk příště činnosti neúčastní, neriskuje, aby zase nechyboval. To je příkladná práce s chybou :-)** Učíme se – cílem je cesta.

Později děti, ale hlavně jejich průvodce, zaujala hra na ukulele našeho překladatele Tima, a rozhodli se nástroj pořídit do jejich školky.

Co jsme vnímali?

Připadali jsme si jako očekávaní a vítaní návštěvníci a to i přes pozdní příchod. Průvodci se nebáli umožnit všem dětem práci s noži, pilkami, vrtačkou. Vše proběhlo bez zranění.

Po celou dobu jsme vnímali zralost a zkušenosti všech tří průvodců. Kontinuitu, se kterou pracují s mnoha generacemi dětí. Jedna dívka, jež chodila před mnoha lety do školky jako předškolák, přijde nyní do školy jako studentka na pedagogickou školní praxi.

Přes svou dlouholetou zkušenost jsou otevření novým věcem, vítají inspiraci např. i od mladších kolegů z ČR. Také mají zájem navštívit naše lesní školky v ČR.

Připadalo nám, že jsme se vzájemně velice obohatili. Vyměnili jsme si e-maily a slíbili si, že se budeme vzájemně informovat o zajímavých novinkách. (Novinky v oblasti přeshraniční spolupráce, dvojjazyčné školky, noty na ukulele a tak dále.)

Co se nám potvrdilo?

Ve Waldwichtel mají 5 dětí se speciálními potřebami, které by potřebovaly asistenta. Nemají však z různých důvodů lékařsky potvrzenou diagnózu a tudíž i nárok na příspěvek na asistenta.

Průvodce Jan se nám svěřil, jak je to těžké. Úřadům trvá velmi dlouho, než po dlouhém dokazování přisoudí rodině nárok na příspěvek na asistenta. Většinou tak dlouho, že už mezitím dítě školku opustí a jde do školy.

Někdy také rodiče nechtějí podstoupit tento proces a tak tím "ocejchovat" své dítě.

Těchto pět dětí se speciálními potřebami potřebuje velkou pozornost jednoho z průvodců, který tak nemůže věnovat příliš času ostatním dětem. Průvodci jsou však ve školce tři na šestnáct dětí.

Dále se nám potvrdilo to, že lesní školka Waldwichtel splňuje plně naše představy o opravdové lesní školce se vším všudy.

Co se změnilo?

Přesvědčení, že malým dětem nože, pilky a vrtačky raději ne. Teď už víme, že je to možné a relativně bezpečné.

Nápady pro naši vlastní praxi:

Vytvoření podmínek k poskytnutí služby i mladším dětem od dvou let.

Účelné a pěkné uspořádání vybavení maringotky.

Vozíky kryté plachtou vlastní výroby. (*Vozíky, které používají ve Waldwichtlu, jsou vyráběny pro účely lesních mateřských škol a jejich cena je v přepočtu přibližně 12000Kč. Pozn. editora.*)

Pořízení hudebního nástroje ukulele. Dětem se líbí jeho zvuk a jeho technika hraní je lehkou zvládnutelná i pro amatéry. Přepsání písniček do not pro ukulele.

Příklady vzdělávání pro udržitelný rozvoj:

Ochota průvodců se dále rozvíjet.

Poskytování prostoru vlastní školky k vzdělávání ostatních pedagogů.

Výměna kontaktů a vzájemné obohacování se o novinky v oblasti předškolního vzdělávání.

Vzájemné návštěvy ve školkách.

Přeshraniční spolupráce.

Za skupinu zpracovala Dana Kafková.

Průvodce: Timoteus Daneš

Redakčně upraveno a zkráceno.